

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

13. De peccato contra naturam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Quidam dicunt, licitum esse, si multo tempore illic detineatur. Hoc habent Ricard-4. dist. 32. sum. Ang. verb. debitum, §. fin. & Rosel. verb. debitum, §. 7. Quidam ibi negant & dicunt esse mortale. Id tenet Palud. dist. 32. qu. 4. & Tab. matrimonium. 3. §. 5.

At mihi videtur dicendum cum Sylu. verb. debitum. §. 6. Copulam conjugalem dupliciter fidei posse. Vno modo, ad vitandam incontinentiam & peccatum carnis, quo vitatur coniux.

Altero modo, ad alium finem vel delectationem, vel filiorum procreationem, sine necessitate tamen, vel periculo incontinentiæ.

In priori casu licitum est, nec Ecclesia polluitur; in secundo non licet, sed est mortale. Est autem contra raptos, sollicitatores, vel corruptores monialium taxata poena capitis in iure canonico. 27. q. 1. cap. si quis rapuerit, & ipsius bona monasterio depu antur. Est enim profecto peccatum magna animaduersione dignum, & quod Deo summopere displicet.

De peccato contra naturam.

CAPVT XIII.

VLtima species peccati est contra naturam. Cuius quatuor sunt species: Mollities, Inordinatus concubitus, Sodomia, Bestialitas.

Mollities est voluntaria seminis emissio absq; copula; aliter dici solet voluntaria pollutio. Est autem notandum esse tres pollutiones, quædam fit in somnis, quædam in vigilia, sed absq; consensu polluti: & dicitur inuoluntaria pollutio, quæ fit in his, qui seminis fluxum patiuntur; quædam fit in vigilia cum consensu, & dicitur pollutio voluntaria.

In primis, pollutio nocturna, quæ absq; vsu rationis fit, in se non est peccatum, quia non est voluntaria. Fit autem tripliciter; aliquando tota est in somnis; aliquando motus corporis accedit in somnis, tamen emissio fit ferè in vigilia, ita tamen vt homo nondum habeat plenam libertatem se cohibendi; aliquando partim fit emissio in somno, partim in vigilia: & licet aliquando homo sit perfecte expergefactus, tamen non habet potestatem cohibendi se. Nullo horum modorum in se est mortale peccatum; in secundo & tertio potest esse veniale, si

si homo habuit aliquem usum rationis, & potestatem habuit prohibendi, sed imperfectam, & non plenam: si enim plena esset, mortale esset. Quamuis autem non sit in se peccatum ista nocturna pollutio, tamen in antecedentibus ipsam, quod alij dicunt in causa, potest esse peccatum, & in subsequentibus, seu in effectu.

Tripliciter enim potest quis peccare in antecedentibus talē pollutionem.

Primo, in desiderio & affectu deliberato, ut si quis desideret deliberatē habere pollutionem, ob delectationem carnalem, mortaliter peccat. Dixi autem, *ob delectationem*, nam si quis desiderare: ob finem bonum, scilicet sanitatem, vel ad levandas carnis tentationes, quibus interdum affligitur, non esset peccatum, secundum Nauar. cap. 16. nu. 6. quamuis Soto 4. dist. 12. q. 1. art. 7. non probet: tamen magis placet Nauar. opinio, dummodo non sit tale desiderium, quod sit causa pollutionis; nam quibus afficimur, solent in somnis occurrere. Si tamen tale desiderium sit, ex quo probabiliter non timeatur pollutio, quia magis est speculatiuum, quam practicum, nec est multum intentum, non damnarem, quamuis, iudicio meo securius esset tali abstinere desiderio.

Secundo, potest esse peccatum in procurando ipsam pollutionem, & hoc semper est mortale, quamuis propter sanitatem fiat. Vnde qui vescitur rebus calidis, vel tali situ in lecto accumbit, hoc animo, ut in somno pollutio accidat, non excusatur a mortali, nec valet argumentum, licitum esse desiderare ob sanitatem, ut diximus, ergo licitum est procurare: non enim valet; Licet desiderare mortē alicui, quia homo iniquus & nocuius est, ergo licet eum occidere: consequentia nulla est; sic etiam nec ista consequentia in presenti facta quicquam valet.

Tertio, potest esse peccatum in non remouendo causam futurę pollutionis. Ut tamen in hoc sit peccatum, aliqua sunt necessaria.

Primo, ut homo cognoscat probabiliter causam futurę pollutionis, ipsamque aduertat, aut debeat aduertere: si enim homo facit id, vnde pollutio sequitur, & cognoscit probabiliter inde euenturam pollutionem; aut, si non cognoscit, id est, maxima negligentia; ut qui experitur sæpè, ex eo quod sic accumbit, pollutionem sequi, si non id aduertat, non excusatur, talis profectò peccat. Dixi autem, *probabiliter cognoscat*,

quia si dubitat de futura pollutione, & non habet mortalem certitudinem, non est mortale, sed veniale, vt habet S. p. verb. pollutio, vt qui vescitur cibo, quem dubitat pollutionem inducturum. Non tamen satis est aduertere, sed opus est, vt possit talem causam remouere: si enim non potest, non peccat, nisi in eo consentiat & complaceat.

Adhuc hoc non est satis, sed quia amuis possit remouere, opus est vt talis sit causa, quam teneatur remouere: vnde, quando causa est bona & recta, quamuis cognoscat quis pollutionem euenturam, non ob id tenetur auferre, nec peccat non auferendo: vt qui studet his rebus, vnde probabiliter cognoscit postea futuras pollutiones, non ob id peccat, quamuis studium non omittat, quia non tenetur omittere. Teneatur quidem, si ob curiositatem id studeret. Nec etiam tenetur auferre, quando causa non est mala, & ex ipsius ablatione sequitur nocuumentum: vt qui ex eo quod sic accumbit, aduertit se incurere pollutionem, si aliter non potest dormire, non tenetur aliter accumbere, vt dicit Soto loco allegato. Similiter qui non habet cibos, quibus vescatur, nisi eum, vnde pollutionem sperat, non tenetur abstinere, si abstinentia talis ei nocet, cum tamen causa mala est, aut talis, vt eius ablatio non inferat nocuumentum, nec bonum aliquod impediatur, tunc homo tenetur auferre, & non auferendo, cum aduertat vel debeat aduertere, peccat. In his casibus peccatum accidit in causa, & antecedentibus pollutionem. Quando vero alijs ex causis prouenit, puta, ex demonum illusionem, vel naturam debilitate, vel fortitudine, tunc nullum est peccatum in effectu.

Rursum, pollutio esse potest peccatum, vt si homo in facta pollutione complaceat ob delectationem, mortaliter peccat. Dico autem, ob delectationem, quia complaceat ob sanctorum, vel, vt tentationes carnales non sunt ita vehementes, non est peccatum, vt habet Nauarr. loco citato, & ante ipsum habet Sylu. verb. pollutio. Hæc sunt de pollutione nocturna.

Pollutio autem per uigil, quæ fit, homine non uolente, de se non est peccatum, quia est actus naturalis. Immo si uoluntas cohibeat consensum, & patienter hoc ferat, est materia magis meriti.

Potest tamen in duobus casibus esse peccatum.

Primo, si sit complacentia deliberata in delectatione illa: tunc enim esset mortale, & si non esset omnino indeliberata, esset veniale.

Secundò, in causa, si homo non aufert causam, quam cognoscit, & potest, & tenetur auertere, tunc etiam mortaliter peccat. Dico autem, *quam tenetur auertere*, quia si non tenetur, quia est bona, aut non est mala, sed auferri non potest absque graui nocimento, non peccat homo, non auferendo. Vnde Confessarius, si fortè, dum audit confessiones, in tales incidit pollutiones, non ob id tenetur non audire alios, nisi sit periculum complacentiæ in pollutione: tunc enim tenetur relinquere confessiones, & auferre peccati occasionem, secùs, non.

Tertia pollutio est voluntaria, quæ fit homine ipso confescente, & hæc est peccatum mortale, & dicitur mollities, de qua dicitur 1. Corinth. 6. *Molles regnum Dei non possidebunt*, & est grauissimum omnium antecedentium, quia est contra naturam, nec licet propter sanitatē, nec propter vitam, nec propter quemcumque finem. Vnde grauissimè peccant Medici, qui talem actum consulunt ob sanitatem, nec excusantur à mortali, qui eis obediunt. Est autem hoc peccatum difficillimæ emendationis, quia occasio ferè semper est cum homine, & est adeò vniuersale, vt crediderim maximam partem damnatorum hoc infici peccato. Vix puto esse aliud efficax remedium, nisi frequentissimam confessionem cum vno, eodemque Confessario, vt fiat ter in hebdomada, si fieri possit: est enim hoc sacramentum maximum frantum, & qui hoc non vitatur, non sibi promittat emendationem, nisi per miraculum à Deo factum, aut rarissimum priuilegium. Est autem in hoc peccato attendendum, quòd in eo inuoluuntur alia: nam si homo desiderio & imaginatione adhæret alicui, dum ipsum committit, est illius generis, cuius esset, si verè committeretur cù persona, quæ affectat, vt, si affectat, & imaginatur virginē, est stuprū, si coniugatā, adulteriū, & sic de alijs: Immo sapius in vno peccat actu, quoties in diuersas fertur personas, & sunt ista in confessione manifestanda. Ista pollutio aliquando committitur à persona vna se prouocante ad eam, siue fæmina sit, siue mas, aliquando fit è duabus, vna alterā iuuantē. vt cum fæmina cum fæmina copulatur, aut mas, altero ipsum tangente se polluit, quod multis modis fit, quos libès prætermitto, quia scire non oportet. Hæc sunt quæ spectant ad pollutionē seu mollitiem.

Alerum peccatum est, inordinatus concubitus, cum nempe fæmina in copula est desuper, aut cum mas retrò accedit, male non mutato; hoc autem peccatum ex se non est mortale,

nisi coniungatur cum mortali copula, puta, fornicatione, adulterio, & alijs: vnde fit, vt inter coniuges non sit mortale, vt habet Sylu. verb. debitum. §. 6. nisi sit periculum seminis effusionis extra vas, aut foetus impediatur: tunc enim esset mortale, aliàs veniale esset, nisi ob aliquam fieret necessitatem.

Tertium est sodomia, est quidem nō um peccatum, sed obominabile, & iræ Dei nimis prouocatiuum.

Omnium tamen pessimum est bestialitas, cum copulatur cum bruto animali, nec humana nequitia vltra ferè ascendit. Sunt autem pro hoc, & pro antecedenti peccato, mortis poena in iure ciuili meritò statuta: nec enim debet viuere homo, qui cum sit homo, non viuit vt homo.

De his, quæ in isto precepto simul prohibentur.

CAPVT XIV.

Non solum quæ dicta sunt vitia, sed alia etiam multa, peccatum faciunt mortale contra istud præceptum.

Primo quidem desiderium, & affectus deliberatus rei venereæ, & ipsius operis, quod est mortale, facit etiam mortale. Dico autè deliberatum, cum homo affectat & concupiscit ea, cum à tali possit affectu abstinere.

Secundo, oscula, tactus, amplexus ob carnalem delectationem, sunt etiam peccata mortalia, quamuis homo non intendat copulam, sed solum delectationem carnalem ex his insurgentem, vt bene docet Caiet. opusc. de delectatione mortali. Tomo, quia talis delectatio ex se ad copulam ordinatur. Licent tamen ista inter sponfos, dummodò non esset periculum probabile pollutionis: tunc enim esset mortale, etiam inter coniuges.

Tertio, videre sceminas aut viros, animo concupiscendi ad copulam, etiam est mortale; tamen ad solam delectationem carnalem, quæ ex visione insurgit, solum est veniale, vt notat Caietan. loco allegato. Idemque dicendum de audita & locutione rerum venerearum, si deliberatio non transit ad res ipsas, quæ per talia verba exprimuntur: tunc enim mortale est.

Quarto, opera externa, quæ sunt ordinata, & hoc animo fa-

ta, pu-